

Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Навчально-науковий інститут психології та ментального здоров'я

Кафедра педагогіки та психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної та навчальної роботи

Інна АНДРУШКО

"29" серпня 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

ОК з ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ
ПСИХОЛОГІЇ

Підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація
та міжнародні відносини
спеціальності С4 Психологія

2025 рік

Робоча програма з дисципліни **«Філософські проблеми сучасної психології»** підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації «Магістр психології», професійної кваліфікації «Практичний психолог (соціальна сфера)». 17 с.

«27» серпня 2025 р.

Розробники:

Викладач кафедри

педагогіки та психології

к. філос. н. Марина ЛУКАШЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології
протокол № 1 від «27»серпня 2025 року

Зав. кафедри педагогіки та психології к.псих.н., доц. Тетяна РИСИНЕЦЬ

Схвалено Науково-методичною радою Навчально-наукового інституту психології та ментального здоров'я

протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова науково-методичної ради
Навчально-наукового інституту
психології та ментального здоров'я

д.мед.н., доц. Олександр БЕЛОВ

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології» складена відповідно до ОПП «Психологія» (2025) другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальності С4 Психологія

освітньої програми «Психологія»

відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 564 (із змінами).

Анотація навчальної дисципліни

Робоча програма дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у вищих навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності С4 «Психологія».

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Психологія», циклу загальної підготовки магістра психології, розрахована на 5 кредитів, які здобувачі освіти засвоюють протягом 1 семестру на 1 році навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з обов'язкової дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння низки психологічних дисциплін та успішної професійної діяльності.

Предметним напрямком програми є формування у студентів системного розуміння філософських засад сучасної психології, що охоплює як теоретико-методологічні, так і практико-орієнтовані аспекти. Програма спрямована на вивчення дефініцій та головних напрямів філософії науки, історичного контексту взаємодії філософії та психології, засвоєння методологічного інструментарію філософії у психологічних дослідженнях. Вона розкриває генезу та актуальний стан логіко-психологічних та етико-психологічних проблем, поняття наукової революції й парадигми у психології, а також раціоналістичний та соціологічний контексти сучасної психологічної науки. Особлива увага приділяється гносеологічним, онтологічним та епістемологічним проблемам, герменевтичному аналізу сучасних психологічних вчень, взаємодії соціально-культурної антропології та психології. Програма також орієнтована на вивчення психології в модерністському і постмодерному дискурсах та на розуміння праксіологічних проблем сучасної психології. Спрямована на формування здатності ставити та аналізувати фундаментальні питання про людину, аналізувати психологічні теорії та концепції, реконструювати й порівнювати аргументи різних наукових і філософських підходів, співвідносити теоретичні положення з емпіричними даними, виявляти приховані світоглядні та методологічні передумови психологічних концепцій та формувати власну аргументовану позицію.

Робоча програма складена на основі:

освітньо-професійної програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр психології», галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності С4 «Психологія» у ВНМУ ім. М.І. Пирогова, (Вінниця -2025);

навчального плану спеціальності «Психологія» на 2025-2026 навчальний рік;

чинного положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова.

стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 564 (із змінами).

1. Опис навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України та МОН України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Видами навчальних знань згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота студентів.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки студентів: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, контролю практичних навичок.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі диференційного заліку згідно навчального плану для спеціальності С4 Психологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є онтологічні, гносеологічні, епістемологічні, методологічні та аксіологічні засади психологічного знання у їхньому історичному та сучасному контекстах.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології» базується на знаннях дисциплін: «Філософія освіти» й інтегрується з цією дисципліною.

Закладає основи для вивчення студентами дисципліни «Методика викладання психології у ЗВО» в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про філософські основи та проблематику сучасної психологічної науки, розвиток здатності до критичного аналізу її концепцій у світлі історичних традицій та новітніх наукових підходів, а також вироблення навичок рефлексії, аргументації та застосування філософських методів для поглибленого розуміння психологічної теорії й практики.

2.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології» є:

- ознайомлення з провідними напрямками філософії науки та їхнім значенням для психології;
- осмислення історичного контексту становлення, взаємодії філософії й психології, генези і сучасного стану логіко-психологічних та етико-психологічних проблем;
- оволодіння понятійно-категоріальним апаратом філософії науки та психології, необхідним для аналізу сучасних теоретичних і практичних проблем;
- формування навичок застосування філософських концепцій та підходів до тлумачення основних питань психологічної науки;
- застосування набутого знання для інтерпретації психологічних теорій, дослідницьких результатів та життєвих ситуацій у філософсько-світоглядному контексті;
- формування вміння розпізнавати філософські проблеми у сучасних психологічних підходах, самостійно аналізувати їх, формулювати гіпотези, аргументовано обґрунтовувати власну позицію та застосовувати методологічний інструментарій філософії для критичної оцінки психологічних практик, досліджень та інтерпретувати їхні результати.

2.3. Результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна «Філософські проблеми сучасної психології».

Згідно з ОПП дисципліна «Філософські проблеми сучасної психології» забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

Інтегральна (ІК): Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

В результаті засвоєння дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології» студент повинен:

Знати:

- основні філософські напрями, які вплинули на становлення та розвиток психології як науки;
- методологічні засади та інструменти філософського аналізу у психологічних дослідженнях;
- головні онтологічні, гносеологічні та епістемологічні проблеми сучасної психології;
- концепції наукової революції та парадигми та їхнє значення для психології;
- взаємозв'язок філософії, психології та суміжних гуманітарних наук (антропології, соціології, культурології);
- особливості раціоналістичного, соціологічного та герменевтичного контекстів у сучасній психології;
- специфіку модерністського та постмодерного дискурсів у психологічній науці.

Вміти:

- застосовувати філософські категорії та концепти для аналізу психологічних теорій і практик;
- критично оцінювати методологічні засади різних психологічних шкіл і напрямів;
- інтерпретувати результати психологічних досліджень у світлі філософських концепцій;
- виявляти й формулювати філософські проблеми в психологічному знанні та практичній діяльності;
- аргументовано відстоювати власну позицію щодо сучасних проблем психології на основі філософського аналізу;
- інтегрувати філософські знання в психологічне консультування, міжособистісну взаємодію та наукові дослідження;
- здійснювати рефлексію та міждисциплінарний діалог у сфері гуманітарних наук.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Програма вивчення дисципліни структурована на 1 модуль.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин 5 кредитів ЄКТС.

Модуль 1: 150 годин, 5 кредитів.

Опис навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології»	Кількість годин			СРС	Рік навчання	Вид контролю	Кількість годин			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних					Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних					Лекцій	Практичних			
150 годин/ 5 кредитів	30	20	100	1	150 годин/ 5 кредитів	6	10	134	1			
	Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
Модуль № 1 Філософські проблеми сучасної психології	150 годин/ 5 кредитів	30	20	100	1	ПК-Диф. залік	150 годин/ 5 кредитів	6	10	134	1	ПК-Диф. залік

Примітка: 1 кредит ЄКТС - 30 год.

Аудиторне навантаження для денної форми навчання становить: 33.3%, СРС – 66.6%.

Аудиторне навантаження для заочної форми навчання становить: 10.6%, СРС – 89.3%.

Модуль 1. Філософські проблеми сучасної психології.

Тема 1. Дефініція та головні напрями філософії науки.

Тема 2. Історичний контекст взаємодії філософії та психології.

Тема 3. Методологічний інструментарій філософії у психології.

Тема 4. Генеза і актуальний стан логіко-психологічних досліджень.

Тема 5. Генеза і актуальний стан етико-психологічних досліджень.

Тема 6. Поняття наукова революція і парадигма у психології.
Тема 7. Раціоналістичний контекст сучасної психології.
Тема 8. Соціологічний контекст сучасної психології.
Тема 9. Гносеологічні проблеми психології.
Тема 10. Онтологічні проблеми сучасної психології.
Тема 11. Епістемологічні проблеми психології.
Тема 12. Герменевтика та сучасні психологічні вчення.
Тема 13. Взаємодія соціально-культурної антропології та психології.
Тема 14. Психологія в модерністському і пост-модерному дискурсах.
Тема 15. Праксіологічні проблеми сучасної психології.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				Кількість годин			
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
Модуль 1. «Філософські проблеми сучасної психології»								
Тема 1. Дефініція та головні напрями філософії науки.	2	2	-	-	1	1	-	-
Тема 2. Історичний контекст взаємодії філософії та психології. ПР Сучасна психологія в дискурсі філософії науки	4	2	2	-	3	1	2	-
Тема 3. Методологічний інструментарій філософії у психології. ПР Проблеми типології логік у психології	4	2	2	-	2	-	2	-
Тема 4. Генеза і актуальний стан логіко-психологічних досліджень. ПР Філософські засади аргументації та діагностики у психології	4	2	2	-	1	1	-	-
Тема 5. Генеза і актуальний стан етико-психологічних досліджень. СРС. Біоетика в контексті психологічного знання.	6	2	-	4	10	-	-	10
Тема 6. Поняття наукова революція і парадигма у психології. ПР Парадигмальні погляди Томаса Куна	4	2	2	-	-	-	-	-
Тема 7. Раціоналістичний контекст сучасної психології. СРС. Діалектичні проблеми сучасної психології.	12	2	-	10	10	-	-	10
Тема 8. Соціологічний контекст сучасної психології. СРС. Філософія мови і психологія комунікації. Психолінгвістика.	12	2	-	10	11	1	-	10
Тема 9. Гносеологічні проблеми психології. ПР Плюралізм теорій пізнання у психології	4	2	2	-	-	-	-	-
Тема 10. Онтологічні проблеми сучасної психології.	2	2	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Епістемологічні проблеми психології. ПР Множинність самовизначення у психологічній науці	4	2	2	-	-	-	-	-
Тема 12. Герменевтика та сучасні психологічні вчення.	12	2	-	10	20	-	-	20

СРС. Аксиологічні проблеми сучасної психології. СРС. Проблема ідентичності в сучасній психології.								
Тема 13. Взаємодія соціально-культурної антропології та психології. ПР Еволюція та життя, як категорія психології СРС. Структуралізм у психології. СРС. Постструктуралізм і його значення для психологічної науки.	12	2	2	8	20	-	-	20
Тема 14. Психологія в модерністському та постмодерністському дискурсах. ПР Філософські погляди психологів ХХ-ХХІ століття СРС. Деконструкція у психології постмодерну.	14	2	2	10	13	1	2	10
Тема 15. Праксеологічні проблеми сучасної психології. ПР Деонтологічні виміри психології СРС. Кіберпсихологія, як нова галузь психології.	8	2	2	4	13	1	2	10
Підготовка до практичних занять. Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	20	-	-	20	20	-	-	20
Підготовка до підсумкового контролю з дисципліни.	24	-	-	24	24	-	-	24
Диференційований залік	2	-	2	-	2	-	2	-
Всього за модуль 1:	150	30	20	100	150	6	10	134
Всього:	150	30	20	100	150	6	10	134

5. Теми лекцій

№ п/п	Теми лекцій	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Дефініція та головні напрями філософії науки.	2	1
2.	Історичний контекст взаємодії філософії та психології.	2	1
3.	Методологічний інструментарій філософії у психології.	2	-
4.	Генеza і актуальний стан логіко-психологічних досліджень.	2	1
5.	Генеza і актуальний стан етико-психологічних досліджень.	2	-
6.	Поняття наукова революція і парадигма у психології.	2	-
7.	Рационалістичний контекст сучасної психології.	2	-
8.	Соціологічний контекст сучасної психології.	2	1
9.	Гносеологічні проблеми психології.	2	-
10.	Онтологічні проблеми сучасної психології.	2	-
11.	Епістемологічні проблеми психології.	2	-
12.	Герменевтика та сучасні психологічні вчення.	2	-
13.	Взаємодія соціально-культурної антропології та психології.	2	-
14.	Психологія в модерністському та постмодерністському дискурсах.	2	1
15.	Праксеологічні проблеми сучасної психології.	2	1
	Всього:	30	6

6. Теми практичних занять

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Сучасна психологія в дискурсі філософії науки.	2	2
2.	Проблеми типології логік у психології.	2	2
3.	Філософські засади аргументації та діагностики у психології.	2	-
4.	Парадигмальні погляди Томаса Куна.	2	-
5.	Плюралізм теорій пізнання у психології.	2	-
6.	Множинність самовизначення у психологічній науці.	2	-
7.	Еволюція та життя, як категорія психології.	2	-
8.	Філософські погляди психологів XX-XXI століття.	2	2
9.	Деонтологічні виміри психології.	2	2
10.	Диференційований залік	2	2
	Всього:	20	10

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні роботи з дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології» програмою не передбачені.

8. Самостійна робота

№п/п	Тема	Кількість год.	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1 «Філософські проблеми сучасної психології»			
	Підготовка до практичних занять. Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	20	20
Опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять			
1	Біоетика в контексті психологічного знання	4	10
2	Діалектичні проблеми сучасної психології	10	10
3	Філософія мови і психологія комунікації. Психолінгвістика	10	10
4	Аксіологічні проблеми сучасної психології	6	10
5	Проблема ідентичності в сучасній психології	4	10
6	Структуралізм у психології	4	10
7	Постструктуралізм і його значення для психологічної науки	4	10
8	Деконструкція у психології постмодерну	10	10
9	Кіберпсихологія, як нова галузь психології	4	10
	Підготовка до підсумкового контролю з дисципліни	24	24
	Всього:	100	134

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

10. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студентів посідає у вивченні дисципліни вагомe місце і передбачає позааудиторну підготовку до практичних занять та опанування визначених тем (п.8), що мають бути освоєні студентами як вхідний рівень знань до проведення практичних занять з дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології».

11. Методи навчання

Форма навчання: очна. В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища.

Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

12. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється на кожному з практичних занять. Для контролю рекомендується застосовувати такі засоби визначення рівня підготовки студентів: тестові завдання (для контролю теоретичної підготовки студента), розв'язування ситуаційних завдань (для оцінки уміння застосовувати теоретичні знання у конкретних ситуаціях), виконання практичних навичок. Поточний контроль проводиться також шляхом усного опитування й аналізу участі студента у загальній дискусії під час практичних занять.

Знання студента з теми оцінюють традиційною оцінкою (5-ти бальна система) згідно «Положень про організацію навчального процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова».

Формою підсумкового контролю оцінювання успішності навчання студентів з дисципліни є диференційований залік, який проводиться під час останнього практичного заняття.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного та підсумкового контролю

Оцінювання усної відповіді під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати професійною термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань. Дає повні, розгорнуті відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій. Відповідає на додаткові запитання викладача.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної діяльності.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків, застосовує в практичній діяльності.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні навчально-дослідної роботи, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні практичної навички, або вправи, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні вправи, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання самостійної роботи студента

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на аудиторному практичному занятті, адже окремі завдання до самостійної роботи мають бути освоєні студентами як вхідний рівень знань до проведення практичних занять з дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології».

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

Критерії кінцевого оцінювання знань (диференційований залік)

До диференційованого заліку з дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології» здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені лекції відпрацьовані. В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки та відпрацювати пропущені заняття.

Оцінювання усної частини диференційного заліку відбувається за 5-бальною шкалою:

«відмінно» - здобувач повністю розкриває зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою, а також володіє інформацією, представленою в додатковій літературі, подає матеріал грамотною мовою в певній логічній послідовності, вірно використовує психологічну термінологію, відповідав самостійно без навідних та додаткових запитань;

«добре» - здобувач демонструє ґрунтовні знання і добре розуміння матеріалу з питань які винесені на диференційний залік, але припускається негрубих помилок або неточностей загального характеру, вірно відповідає на всі додаткові запитання;

«задовільно» - здобувач неповно і непослідовно викладає матеріал, демонструє знання основних положень дисципліни, проте не називає всі основні поняття вікової психології, припускається помилок в трактуванні основних психологічних термінів, які лише частково виправляє після навідних і додаткових запитань екзаменатора;

«незадовільно» - здобувач отримує, якщо він не розкрив основний зміст екзаменаційних питань, виявлено незнання та/або нерозуміння студентом більшої частини навчального матеріалу, допущені грубі помилки не виправляє навіть після кількох навідних запитань екзаменатора.

Перерахунок оцінки за багатобальною шкалою здійснюється за єдиною універсальною шкалою перерахунку традиційних оцінок з 5-бальної системи у рейтингові бали підсумкової успішності (додається).

Перелік питань для підсумкового контролю (диференційований залік) з дисципліни «Філософські проблеми сучасної психології»

1. Дефініція та сутність філософії науки
2. Завдання філософії науки та філософії психології
3. Головні напрями філософії науки XX-XXI століть
4. Класична і посткласична філософія науки
5. Наукова раціональність у філософії науки
6. Проблема істини у філософії науки та поняття «пост-правди»
7. Історичні етапи взаємодії філософії та психології
8. Психологія у філософських школах античності
9. Вплив філософії Нового часу на становлення психології
10. Роль німецької класичної філософії у розвитку психології
11. Позитивізм XIX століття і психологія
12. Взаємодія психології та феноменології XX століття
13. Діалектичний метод у психології
14. Аналітична філософія і методологія психології

15. Міждисциплінарний підхід у психології
16. Логіко-психологічні дослідження XX століття
17. Логіка у побудові психологічних теорій
18. Проблема типології логік у психології
19. Сучасні підходи до вивчення логічних структур у мисленні
20. Особливості логіки аргументації у психології
21. Логіко-методологічні основи діагностики у психології
22. Етичні проблеми у психологічних дослідженнях
23. Проблема деонтології у сучасній психології
24. Етичні норми професійної діяльності психолога
25. Філософські підходи до моралі у психології
26. Етика дослідження і етика практики у психології
27. Проблема психологічної відповідальності
28. Наукова революція у філософії науки
29. Парадигма у психології
30. Ідеї Томаса Куна і психологія
31. Парадигмальні зрушення у психології XX століття
32. Пліуралізм парадигм у сучасній психології
33. Конкуренція парадигм у розвитку психології
34. Раціоналістичні традиції у сучасній психології
35. Раціоналізм і емпіризм у психології
36. Обґрунтування знання у раціоналістичному підході
37. Соціокультурний підхід у психології
38. Взаємодія соціальних і індивідуальних факторів у психології
39. Проблема масової свідомості у психології
40. Соціологія знання і психологія
41. Інституційний контекст науки і психологія
42. Проблема суб'єкта пізнання у психології
43. Інтерсуб'єктивність у психології
44. Проблема істини у психологічних дослідженнях
45. Проблема мови у психології
46. Онтологічний статус психіки
47. Категорія буття у психології
48. Проблема свободи у психологічному аналізі
49. Проблема тілесності у психологічній онтології
50. Онтологія свідомості у психології
51. Проблема особистості в онтологічному контексті
52. Гносеологія і епістемологія у психології
53. Формування наукового знання у психології
54. Епістемологічні критерії науковості психології
55. Проблема верифікації у психології
56. Роль інтерпретації у психологічному знанні
57. Проблема обґрунтування знання у сучасній психології
58. Герменевтика і методи інтерпретації у психології
59. Проблема розуміння у психологічних дослідженнях
60. Герменевтика і феноменологія у психології
61. Поняття тексту у психологічному аналізі
62. Герменевтична традиція у психоаналізі та гуманістичній психології
63. Вплив соціально-культурної антропології на психологічні концепції
64. Проблема культурної відносності у психології
65. Етнопсихологічні відмінності у психології
66. Проблема універсалізму і культурного релятивізму у психології
67. Антропологія і психологічні феномени

68. Вплив модернізму на психологію
69. Раціональність модерністського підходу у психології
70. Постмодернізм і психологія
71. Деконструкція у психології постмодерну
72. Методологічний плюралізм у постмодерній психології
73. Критика метанаративів у постмодерній психології
74. Проблема дії та діяльності у психології
75. Практиологічний підхід до психотерапії
76. Проблема ефективності психологічної практики
77. Співвідношення теорії та практики у сучасній психології

13. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю засвоєння дисципліни по завершенню I семестру є диференційований залік, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни на підставі результатів виконаних завдань.

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова шляхом конвертації середньої арифметичної оцінки поточної успішності здобувача освіти за універсальною 200-бальною шкалою. До нарахованих балів за поточну успішність додаються індивідуальні бали (за умови їх зарахування на підставі успішного виконання індивідуальних завдань).

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, – 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить 122 бали).

Здобувачу освіти не зараховують дисципліну, якщо кількість отриманих балів менше 122, або вивчення дисципліни виконано в неповному обсязі, про що свідчить академічна заборгованість.

Диференційований залік (підсумковий контроль) складається на останньому практичному занятті.

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Складовими оцінки за дисципліну є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів) та індивідуальної роботи студента (від 6 до 12 балів).

Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

оцінка «3» - 50-60 балів

оцінка «4» - 61-70 балів

оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

оцінка «5» - 180-200 балів

оцінка «4» - 160-179 балів

оцінка «3» - 122-159 бали.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, – 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить 122 бали.

Бали за підсумковий контроль та поточну успішність студентів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за дисципліну згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. Положення про організацію освітнього процесу).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення дисципліни

1. Навчальний план
2. Робоча програма
3. Календарні та тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи студента
4. Лекційні матеріали (мультимедійні презентації, конспекти лекцій)
5. Методичні розробки для підготовки до практичних занять для студентів
6. Завдання та методичні розробки по темах, винесених для самостійної позааудиторної роботи студентів
7. Перелік питань до диференційованого заліку.

16. Рекомендована література

Основна література

1. Мельник В. М. У полоні інтерпретацій: політична антропологія між Сходом і Заходом : монографія. Вінниця : Нова книга, 2020. 280 с.
2. Хамітов Н. В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. К. : КНУ, 2022. 396 с.
3. Fish W. Philosophy of perception: A contemporary introduction. Routledge, 2021. P. 34-111.
4. Gallagher Sh. The Self and its Disorders. Oxford University Press, 2024. 339 p.
5. Philosophical problems in Psychology / ed. N. Bolton. Taylor & Francis, 2025.
6. Schechtman M. The Self: A Very Short Introduction, 2024. 112 p.

Додаткова література

1. Актуальні проблеми психології розвитку особистості: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (12-15 травня 2023 року). Київ : Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023. 133 с. [Електронне видання].
2. Бауман З. Плинні часи. Життя в добу непевності. Київ: Критика, 2013. 174 с.
3. Бреніф'є О. Що таке щастя? / Оскар Бреніф'є; пер. з фр. М. Абрамової. – К.: Дух і Літера; Маміно, 2020. 95 с.
4. Вілбер К. Трамп і епоха постправди / Кен Вілбер; пер. з англ. М. Кличук. – Львів: Видавництво Terra Incognita, 2019. 136 с.
5. Вітгенштейн Л. Tractatus logico-philosophicus. Філософські дослідження. Київ : Основи, 1995.
6. Гоян І. М. Історико-філософська рефлексія психологізму: на перетині філософії і психології : монографія. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2011. 360 с.
7. Декомб В. Клопоти з ідентичністю. Київ: Стило, 2015. 281 с.

8. Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей. – Тома 1-4. Наукові керівники проекту: Барбара Кассен і Констянтин Сігов / Пер. з франц. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2009, 2011, 2013, 2014.
9. Кравченко Д. Г. Історична свідомість: поняття та структура / Д. Г. Кравченко // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності : зб. наук. пр. Вип. 11. Київ, 2003. С. 307–316.
10. Карпенко З. С. Аксиологічна психологія особистості. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2009. С. 326–375.
11. Кун Т. Структура наукових революцій / пер. з англ. О. Васил'євої. Київ : Port-Royal, 2001.
12. Мельник В. М. Нариси з теорії соціокультурної антропології : наукове дослідження. Вінниця : Вінницька міська друкарня, 2015. 552 с.
13. Мельник В. М. Феномен «традиційного» як засіб експлікації політичної антропології // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2020. № 27. С. 146–150. <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i27.936>
14. Пінкер С. Просвітництво сьогодні. Аргументи на користь розуму, науки та прогресу / Стивен Пінкер; пер. з англ. О. Любенко. – К.: Наш формат, 2019. 559 с.
15. Роменець В. А. Вчинок і постання канонічної психології / В. А. Роменець // Людина. Суб'єкт. Вчинок : філософсько-психологічні студії. Київ, 2006. С. 11–37.
16. Роменець В. А. Історія психології XIX – початок XX ст. Київ : Либідь, 2007. 832 с.
17. Роменець В. А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження. Київ : Либідь, 2005. 916 с.
18. Роменець В. А. Історія психології: XVII століття. Епоха Просвітництва. Київ : Либідь, 2006. 1000 с.
19. Рюзен Й. Нові шляхи історичного мислення / Й. Рюзен. Львів, 2010. С. 61–82.
20. Свендсен Л. Фр. Г. Філософія самотності / Ларс Фр. Г. Свендсен; пер. з норвезьк. – Львів: Видавництво Анетти Антоненко; К.: Ніка-Центр, 2017. 208 с.
21. Свендсен Л. Фр. Г. Філософія свободи / Ларс Фр. Г. Свендсен; пер. з норвезьк. С. Волковецької – Львів: Видавництво Анетти Антоненко; К.: Ніка-Центр, 2016. 336 с.
22. Сучасна психологія: проблеми та перспективи. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна психологія: проблеми і перспективи» (8 грудня 2022 р.). Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2022. 146 с.
23. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності та політика скривдженості / Френсіс Фукуяма; пер. з англ. Т. Сахно – Київ: Наш формат, 2020. 192 с.
24. Ялом І. Коли Ніцше плакав / Ірвін Ялом; пер. з англ. О. Король. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. 461 с.
25. Ялом І. Шопенгауер як ліки / Ірвін Ялом; пер. з англ. В. Кучменко. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018. 512 с.
26. Ясперс К. Психологія світоглядів. Київ : Юніверс, 2009. 460 с.
27. Baucal A., Gillespie A., Krstić K., Zittoun T. Reproducibility in psychology: Theoretical distinction of different types of replications // Integrative Psychological and Behavioral Science. 2020. Vol. 54, № 1. P. 152–157.
28. Eronen M. I. Causal complexity and psychological measurement // Philosophical Psychology. 2025. Vol. 38, № 5. P. 2217–2232.
29. Henrich J., Blasi D. E., Curtin C. M., et al. A Cultural Species and its Cognitive Phenotypes: Implications for Philosophy // Review of Philosophy and Psychology. 2023. Vol. 14. P. 349–386. <https://doi.org/10.1007/s13164-021-00612-y>
30. Ryff C. D. Positive psychology: Looking back and looking forward // Frontiers in Psychology. 2022. Vol. 13. Article 840062.

Інформаційні ресурси

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmue.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmue.edu.ua>
3. Міністерство культури та інформаційної політики України (МКІП) <https://mkip.gov.ua/>

4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Інститут філософії імені Г. С. Сковороди НАН України <https://www.filosof.com.ua/>
6. Національна Академія педагогічних наук України: Національна академія педагогічних наук України
7. Філософія освіти. Philosophy of Education. Офіційний сайт наукового часопису, видання Інституту вищої освіти Національної Академії педагогічних наук України: Філософія освіти. Philosophy of Education
8. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua>
9. МОН. (n.d.). *Наука в Україні*. Retrieved from <https://nauka.gov.ua/>
10. Електронна бібліотека НАПН України. (n.d.) Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/>
11. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. (n.d.). *Автореферати українських дисертацій – національна база авторефератів*. Retrieved from <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. <http://platonanet.org.ua/> – електронна бібліотека праць філософів
13. Національний репозитарій академічних текстів (НРАТ). (n.d.). *Репозитарій академічних текстів України*. Retrieved from <https://nrat.ukrintei.ua/>
14. American Psychological Association (n.d.) Retrieved from <https://go.apa.org/>
15. The British Psychological Society (n.d.) *BPS Committee on Testing Standards Strategy Document 2022-2025* Retrieved from <https://cms.bps.org.uk/sites/default/files/2023-06/Committee%20on%20Test%20Standards%20Strategy%20Document.pdf>
16. The Networked Digital Library of Theses and Dissertations (NDLTD). (n.d.). *Global search for open access theses and dissertations*. Retrieved from <http://www.ndltd.org/> – пошукова система повнотекстових дисертацій відкритого доступу.
17. Open Access Theses and Dissertations (OATD). (n.d.). *Discover open access graduate theses and dissertations worldwide*. Retrieved from <https://oatd.org/> – відкритий доступ до дисертацій, дипломних робіт здобувачів з понад 1 тис. дослідних інститутів, університетів і коледжів світу (2800000 робіт).
18. HAL. (n.d.). *Open archive for scientific research by institutions in France*. Retrieved from <https://hal.archives-ouvertes.fr/>
19. CiNii Dissertations. (n.d.). *Japanese dissertations and theses*. Retrieved from <https://ci.nii.ac.jp/>
20. Dialnet. (n.d.). *Dissertations and academic articles from Spanish universities*. Retrieved from <https://dialnet.unirioja.es/>
21. Dissertations.se. (n.d.). *Doctoral dissertations by Swedish researchers*. Retrieved from <https://www.dissertations.se/>
22. PQDT Open. (n.d.). *ProQuest's open access dissertations*. Retrieved from <https://pqdtopen.proquest.com/>
23. EThOS. (n.d.). *UK's national thesis service*. Retrieved from <https://ethos.bl.uk/>
24. Google Scholar. (n.d.). *Scholarly articles and research resources*. Доступ через <https://scholar.google.com>
25. Google Books. (n.d.). *Books and previews*. Отримано з <https://books.google.com>
26. Microsoft Research. (n.d.). *Microsoft Academic*. Доступ через <https://academic.microsoft.com/home>
27. Web of Science. (n.d.). Clarivate Analytics. Доступ через <https://clarivate.com/webofsciencelgroup/solutions/web-of-science/>
28. Scopus. (n.d.). *Abstract and Citation Database*. Доступ через <https://www.scopus.com/>
29. Academia Sinica Digital Humanities Research Platform. (n.d.). Доступ через <https://dh.ascdc.sinica.edu.tw/>
30. Academia.edu. (n.d.). *Discover research papers*. Доступ через <https://www.academia.edu/>
31. Dialnet. (n.d.). *Academic Publications*. Доступ через <https://dialnet.unirioja.es/>
32. DOAJ. (n.d.). *Directory of Open Access Journals*. Доступ через <https://doaj.org/>
33. DOI System. (n.d.). *Digital Object Identifier*. Доступ через <https://www.doi.org/>
34. EBSCOhost. (n.d.). *Research Databases*. Доступ через <https://www.ebsco.com/>
35. Elsevier. (n.d.). *Elsevier Open Access*. Доступ через <https://www.elsevier.com/open-access>

36. PubMed. (н.д.). *US National Library of Medicine.* Доступ
через <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
37. ResearchGate. (н.д.). *Discover scientific knowledge.* Доступ
через <https://www.researchgate.net/>